

Când scopul scuză minima prestanță...

Cezar Adonis
Mihalache

În clipa în care duduia a glăsuț că „ar vrea”, nici nu mai conta că l-a însoțit slugarnic cu acel „dacă (mă) vrea partidul”, măcar intelectualii de (pe) sticlă ar fi trebuit să sară ca arși! Nu cu ironii ori „glose” bine meșteșugite despre felul în care „tântica” ar tre-

bui să-și vadă totuși lungul nasului, pentru că oricum nu le-ar înțelege „candidata”, căreia, dacă îi vorbești într-un „exces” de vocabular, dacă treci de limita de cuvinte uzuale specifice unui analfabet funcțional, plus minus câteva adjective, o pierzi definitiv, o risipești printre privirile-i reci și goi (!), ci direct, apăsător, clar. Pentru că dacă acum nu-i spune nimeni să stea naiba în „banca” ei (duduie chiar te vezi la Cotroceni?!), o băncuță de Videle transformată în ditamai „divanul”, mai încolo s-ar putea să fie prea târziu.

Dacă intelectualitatea nu o sancționează, ci, dimpotrivă, „stă (numai) de veghe”, privind, pentru a câta oară în aceste trei decenii trecute de la marota aceluia început al falsității implicării, „Fă-te că lucrezi!”, reambalat între timp într-un „Fă-te că îți pasă!”, când se va „trezi” și va încerca să pună un punct pe „i” (dacă va mai exista vreun „i!”), ori să-și recupereze indolența, nepăsarea, să sancționeze, fie și vocal, blaturile căreia i s-a lăsat pradă pe bresle (că doar nu doar actorășii de acum vor primi și reprimi sinecuri, trenul îndestulării va avea stații și pentru po-managii rasați de pe margini), când poate, sinceri și cu adevărat iritați de aceste obrăznicături politice, unii intelectuali vor azvârli cu sticla pisată a satirei, cu bătutul în obraz cu pua nemetaforelor, cu

atenționarea directă a simțirii din prea plin a nesimțirii mult prea funcționale a analfabeților funcționali, va fi, nu doar prea târziu, ci fără rost. Ba, poate că „la oricare reacție” (!), aparatul de slugi ai slugii va acționa imputabil și coercitiv la adresa intelectualilor „reacționari”. Iar reacțiile de revoltă (târzie) la adresa unor prezențe inacceptabile în „cursa” pentru

cea mai înaltă funcție în stat, vor fi catalogate drept manifestări de misoginism, primitivism sexist, refuzarea egalității de șansă și alte bazaconii care sunt semănate de ceva vreme în societate tocmai pentru a pregăti drumul unor nulități. Șabloane ale demagogiei de tip (și gen!) „politicaly correct”, plantate în discursul public tocmai pentru a avea acele marote necesare clasării unor atitudini ca fiind expresii ale barbarismului, vulgarității, limbajului de mahala, fie ea și politică, grobianismului și, în genere, misoginismului.

Este evident: PSD-ului chiar nu-i pasă cum ar arăta în paginile istoriei o nominalizare „dăncilizată” pentru Președinția României! Chiar dacă este vorba, tot mai apăsător, despre prima femeie-candidat susținută de cel mai mare partid. Dacă era o oarecare independentă, de pe listele cu orgolii și frustrări ale unor dudui, chiar nu era o problemă. Dar vorbim de cel mai mare partid. Care a reușit deja să completeze penibil ceea ce ar fi trebuit să reprezinte o mândrie națională, aceea a numirii primei femeie prim-ministru din istoria țării... Or, de ce ar fi acum altfel?... Oricum nu îi păsa că până și candidații români la diverse funcții din primăriile din unele țări din Diaspora aveau pregătiri și experiențe profesionale net superioare (basca limbile străine vorbite!). Pentru

PSD contează doar să-și asigure o „anvelopă” în care să supraviețuiască și în care să se regroupeze pentru următoarele cicluri (și circuli) electorale. Și atunci, ar de spirit la alte popoare (pe pune pe tavă și un „iepure” semne că și pe-acolo, în care, nici măcar nu știe în ce deosebi la nordici, a trăi nu direcție trebuie să alerge... înseamnă a exista moral-

Trist este însă spiritual, ci a aduna comori felul în care, la rândul-i, în pe care le mănâncă moliile și electualul Cotrocenilor se le fură hoții), dar, prin pregătește pentru „con-faptul că românii sunt la fruntare”, punând umărul coada țărilor din Uniunea pentru un asemenea status. Europeană, cu certitudine că Un intelectual vs. o doar aici impostura, incultura analfabetă funcțională... și nedemnităta consti-Căci, niciodată să nu spui tuie impertinentele atribuniciodată... Da, poate că o te ale cărmuitorilor luptă nu trebuie să fie postdecembriști, astfel ca neapărat onorabilă, mai prostia slugarnică să poată fi ales în politică, ea trebuie răsplătită, priceperea din țară doar câștigată... Dar parcă izgonită și nația batjocorită. una e să ai parte de un can-

Da, căci paradoxurile didat de nivelul tău, cu o României postdecembriste minimă pregătire, și altceva admit intervenția raționalului să știi că țara (și apoi Istoria) doar dacă sunt analite va vedea în „ring” cu un zate dintr-o implacabilă personaj fără prestanță... perspectivă fatalistă. Alt-

Lui Klaus Iohannis îi minteri, cum naiba să-ți exconvine... Pentru că, oricât plici că România, țara cu de „neamț” ar fi, românește notabile avantaje absolute și îi place tot calea simplă... Și relative (însemnate resurse atunci, nu mai există nici ale solului și subsolului, „țopăiala fiscală” de reproșat binecuvântata așezare pe guvernului pesedist, nu mai aproape jumătate din cursul există nici „această doamnă Dunării și la gurile de vărsare Dăncilă”, rostit ironic și ale acesteia în Marea apăsător, nu mai există nici Neagră, clima temperată și „acest guvern incompetent”, formele de relief în întregime ajungând să închidă ochii în umanizabile, tradiții multimi-fața unor „țopăieli” cu mult lenare și un formidabil coefi-mai grave decât cele fiscale, cient de inteligență nativă), a bancare, sistemice, poate și ajuns astăzi „campioana” dintr-o garanție că social-Europei la starea precară a democrației (măcar ei!) îi vor nivelului de trai pentru grosul arunca în cursa pentru cetățenilor, respectiv la exo-Cotroceni un iepure. De dul acestora (peste cincimil-aceea, acum, e bun și codul ioane în 30 de ani!) și în ceea administrativ, sunt bune și ce privește enorma povară a intențiile de modificare a datoriei externe (circa o sută legii electorale, și nu se de miliarde euro pentru o deranjează să convoace nație apatică, profund CSAT-ul pentru a pune în distorsionată moral-spiritual, discuție acțiunea PSD-ului în curs de îmbătrânire de a transfera supraveg-și fără trebuincioasa încura-hera alegerilor de la STS la jare venită dinspre Autoritatea electorală. politică, școală/educație,

Vorba aceea, de ce sănătate, cercetare, indusă se agite dacă poate trie, agricultură sau transporte „pas cu pas”, nu?... turi?!...

De ce să aibă confruntări Tocmai am urmărit reale dacă se poate și așa? zilele astea pe internet Ce, nemțește, nu există un distanța ca de la cer la „merge și așa”?!... Chiar și pământ dintre agricultura Is-alături de un „iepure”, cursa raelului (țara deșertică ce nu tot cursă se cheamă, nu?!... doar că-și produce în Tot competiție, chiar dacă proporție de peste 95 la sută este lipsită de onoare, dem-necesarul de hrană pentru toți locuitorii, dar chiar a

ajuns un apreciable exportator pe piețele europene) și cea a României, țara care, cu

Politica postdecembristă e de-o prostie fatalistă...

George
Petrovai

ceea ce a primit de la Dumnezeu (pământ bun de uns pe pâine, climă blândă, rețea hidrografică generoasă, admirabili trudituri), lesne ar putea să-și hrănească ecologic cei aproximativ 18 milioane de locuitori (se subînțelege că într-o atare situație, starea de sănătate a nației s-ar îmbunătăți atât de mult, încât spitalele s-ar dezaglomera, cheltuielile s-ar reduce și cele mai multe farmacii s-ar închide), ba chiar să furnizeze hrană pentru încă vreo 50 de milioane de guri și astfel să contribuie în mod semnificativ la reala prosperitate a României, inclusiv la echilibrarea balanței sale de plăți externe, știut fiind faptul că anual statul român cheltuie peste un miliard și jumătate de euro (bani împrumutați cu dobânzi consistente) pentru cumpărarea torentului de alimente chimizate.

Firește, așa ceva este cu neputință în România, acuma când terenurile arabile, livezile, podgoriile și/sau fânețele ba sunt lăsate în paragină (cică la noi nu este rentabilă nicio ramură a agriculturii, nici zootehnia sau pomicultura, nici legumicultura sau viticultura), ba sunt ocupate de orașele în furibundă expansiune pe orizontală, ba sunt vândute străinilor la prețuri de cincisăse ori mai mici decât în alte țări europene, așa încât aceștia (arabi, evrei, italieni, nemți, austrieci etc.) dispun în clipa de față cam de jumătate din potențialul agricol al țării noastre. Presupunând că, peste câțiva ani, Dumnezeu îi va lumina pe toți românii, îndeosebi pe cărmuitori, cum vor îndrepta actuala stare nenorocită de lucruri? Altfel spus, românii cum vor redeveni stăpâni la ei acasă și-și vor produce alimentele de trebuință pentru un trai sănătos, după ce împinși fie de lăcomie, fie de indolență (ambele stări puternic infuzate cu prostie), au vândut străinilor jumătate din pământul sfânt al țării, deși obligația lor de aleși și cetățeni responsabili era să lase urmașilor glia așa cum au moștenit-o de la înaintași, ba chiar s-o întregescă cu ceea ce ne-au răpit alții?! ●

Alfabetul glagolitic, cel chirilic și vlah – comunicare și evoluție civilizatoare

George V. Grigore

Alfabetul chirilic, cel pronunțat în limba românească ca și Chirilița, sau Cirilița, zis și Azbuche, după denumirea tradițională a primelor două litere (az și buche – de unde și „bucnea cărții”), este un alfabet creat de frații Chiril și Metodie pe baza unei variante a alfabetului grecesc de odinioară. Alfabetul chirilic a fost folosit la scrierea textelor redactate în limba slavă veche (paleoslavă), începând din secolul al IX-lea, apoi în medioslavă, precum și în limba română, începând din secolul al XVI-lea până în secolul al XIX-lea. Are 43 de semne slave, din care 27 au și valoare numerică (slavo-cifre). Începuturile literaturii slavilor ortodocși sunt legate de numele a doi greci, frații Chiril (Chirilă) Constantin (827-869) și Metodie (d. în 885). Originea lor din Salonic (atunci Tesalonic, vechea Sărună a geților sudici, actualii vlahi, aromâni) a dat naștere la ipoteza că acești apostoli ai slavonismului „ar fi putut” să se tragă din românii macedoneni (sau vlahi, aromâni). Ei și-au consacrat viața misionariatului de evanghelizare a popoarelor slave (convertirea la creștinism), fiind trimiși pentru aceasta de către împăratul bizantin Mihail al III-lea.

Chiril și Metodie au conceput în acest scop alfabetul slavonesc, supranumit chirilic, pe care l-au folosit și românii până în secolul al XIX-lea. După părerea mea, acest alfabet a fost creat ca un sistem propriu de comunicare al bisericii ortodoxe, contrar cumva alfabetului și limbii latine în care comunica biserica catolică. Unii învățați consideră că de fapt Chiril și Metodie au creat alt sistem, numit „alfabetul glagolitic” (de la „glagorie” = minte; urmele lui se găsesc și în cărțile „Psaltirea Scheiană” și „Codicele Voronețean”), și că abia continuatorii misionariatului lor au fost cei care au inventat în secolul al X-lea alfabetul chirilic. Slava veche (slavona sau paleoslava) a devenit limba de redactare a textelor bisericesti (traducere a scrierilor religioase grecești) și s-a răspândit la popoarele slave ortodoxe, ca dialect slav cult, și la români, ca limbă (străină) liturgică și de cancelarie (în administrația de stat). Inițial, bulgarii și slavii de sud aveau ca limbă oficială, limba greacă. Dorința de a avea un mod propriu de comunicare, de a avea propriul stat cu toate cele necesare, a făcut

ca aceștia să creeze propriul alfabet (slav, sau vlah?). Despre epoca și formele adoptării alfabetului chirilic în scrierea limbii române, au existat multe păreri contradictorii. Potrivit unora, limba slavonă și caracterele chirilice au înlocuit limba latină și alfabetul latin în Biserica românească în secolul al X-lea și s-au consolidat în secolele următoare, ca urmare a impunerii acestora de către Imperiul Bulgar și ca reacție la propaganda catolică. Dacă privim la expansiunea statului creat de frații vlahi Asan, sau la Valahia Neagră ce se dorea creată în întreaga zonă a peninsulei balcanice, poate vom înțelege de ce au adoptat și Țările Române alfabetul chirilic.

Dimitrie Cantemir, în a sa „Descriptio Moldaviae” (redactată în 1716 în latină), afirma că s-a scris totuși cu litere latine aici, până la Conciliul de la Florența (1432), adică timp de 400 de ani după schisma din 1054. Domnitorul Alexandru cel Bun, sfătuit de mitropolitul său, ar fi poruncit arderea cărților și textelor cu caractere latine, și înlocuirea cu alfabetul chirilic și slavona, cu scopul de a împiedica răspândirea catolicismului în principatul Moldova. Mihail Kogălniceanu a susținut aceeași teză (în revista Alăuta românească, 1838). Cărțile bisericesti răspândite la români, începând cu secolele X-XV, au fost scrise în paleoslava în care au scris Chiril și Metodie, iar grafia a rămas aproape neschimbată timp de mai multe secole. Redactarea a ținut cont de regulile stabilite prin reforma patriarhului de Târnovo, Eftimie, un cărturar de seamă din secolul al XIV-lea. În 1860, în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, în scrierea limbii române a avut loc adoptarea oficială a alfabetului latin în locul celui chirilic (după o perioadă de tranziție care a durat câteva decenii). Dovedindu-se un bun mijloc de comunicare care și-a dovedit valoarea de-a lungul secolelor, alfabetul glagolitic și cel chirilic ce a evoluat din primul, s-au dovedit a fi fost împreună o invenție valoroasă, ce iată, încă ajută popoare și populații să își transmită moștenirea istorică și culturală, fără de care nu se pot identifica și evolua. Poate ar trebui ca specialiștii să caute asemănări cu scrierea geto-dacă veche din Tăblițele de la Sinaia, sau din alte scrieri atingătoare de Dacia. În această temă oferită spre cercetare putem menționa studiul domnului Constatin Olariu, care spune că alfabetul chirilic românesc vine

direct din cel folosit de geți pe tăblițele de plumb descoperite la Sinaia. Pentru acesta subliniază cu litere negre 38 din semnele din alfabetul chirilic românesc (format din 44 grafeme) folosit de neamul mioritic până pe la anii 1870. Cu litere roșii sunt subliniate 38 din semne de pe tăblițele de plumb descoperite la Sinaia care au forme identice sau asemănătoare cu cele din alfabetul chirilic românesc. Unii specialiști spun că tocmai aceasta este dovada falsurilor fiindcă ele vin din alfabetul glagolitic născocit de către Chiril și Metodie la anul 867, când bulgarii au trecut la iudeo-creștinism. Vedem cu uimire că între alfabetul născocit de cei doi bulgari (vlahi) și cel folosit de români nu există legături evidente. Iar din cele 38 de semne comune celor două alfabet, 22 (cele roșii cu steluțe în partea dreaptă) au aceeași valoare fonetică, chiar după peste 2000 de ani. Trebuie să avem în vedere că aceste tăblițe zise „de la Sinaia” au fost turnate începând cu partea a doua a secolului VI î.Hr., până în vara anului 106, în locuri diferite și de persoane pricepute la muncă migăloasă, dar cu instruire diferită. Urmează alfabetul născocit de Chiril și Metodie la anul 863, format din 41 semne din care numai șase sunt comune cu alfabetul folosit de geți pe tăblițele de plumb, iar dintre acestea numai patru apar și în alfabetul chirilic românesc. Legându-se de amintitele aparențe ne-semnificative, tocmai pe acest considerent susțin unii că tăblițele sunt false. Este adevărat că literele de pe tăblițe seamănă cu alfabetul chirilic, dar cel românesc și nu cel glagolitic din care, după cum susțin unii, s-ar trage alfabet folosit astăzi de unele popoare slave. În fapt alfabetele folosite de unele popoare slave își au originea în cel pe care îl utilizau românii prin secolele V-IX, iar slavii, inclusiv rușii l-au preluat odată cu „religia lui Zamolxe” sau „nebungia scitică” cum „afurisea vârtos Ohrida”. Se pare că totuși bulgarii s-au „lăsat” de alfabetul creat de Chiril și Metodie, după anul 900. Însă trebuie să lămurim contextul istoric când bulgarii au trecut la iudeo-creștinism. Există două izvoare care vorbesc despre acest fapt istoric petrecut după mijlocul secolului IX. Primul spune că împăratul Mihail al imperiului bizantin a pornit în anul 864 o campanie militară împotriva bulgarilor pentru a-i trece la ortodoxie, suspectându-i că ar vrea să fie cu Roma catolică, iar aceștia speriindu-se rău,

hanul s-a botezat în luna septembrie a anului 865. Pentru organizarea noii biserici, au tăbărât peste bulgari, slavi și valahi, numai popime greacă, slujbele ținându-se în elinește. Tot acest împărat a cerut în anul 863 pricepuților Chiril și Metodie să născocească un alfabet pentru slavii din Moravia Mare și să plece la ei să-i treacă la creștinism.

Cea de a doua poveste spune că Boris, fiind conștient că iudeo-creștinismul este în expansiune, a considerat că poate fi liantul care să unească neamurile ce le ținea sub sabie în numele celui mai tare. Bizantinii care au pierdut în fața bulgarilor mari teritorii, au încercat prin trecerea la iudeo-creștinism a vecinilor asiatici să-i facă vasali și ascultători numai de Constantinopol. Hanul a fost de acord cu trecerea la noul cult, dar a cerut autonomie pentru biserica lui, dorință refuzată de greci. Atunci el a trimis la Roma în anul 866 o delegație cu o scrisoare cu 115 întrebări la care aștepta un răspuns. În anul 867 a venit de la Vatican o delegație să-l treacă pe han la catolicism, dar au găsit terenul ocupat de preoții greci și astfel catolicii s-au retras. În anul 870 Constantinopolul recunoaște autonomia bisericii bulgarilor, dar toate slujbele și scrierile canonice erau în limba greacă! În anul 893 bulgarii alungă pe preoții greci, impun limba slavonă ca limbă de cult și preiau alfabetul născocit de Chiril și Metodie, însă fiind foarte greu de a scrie cu el, după anii 900 „revin la alfabetul vlahilor pe care l-au folosit înainte de 865” de unde iau 31 semne (cele din desenul cu chenar albastru) la care adaugă două din cel glagolitic (cu chenar negru) și 12 născocite de sânguincioșii bulgari. Acest alfabet a fost realizat în orașul Preslav, noua capitală a statului. Actualul oraș Veliki Preslav (regiunea Șumen) a fost cea de a doua capitală a Țaratului Bulgar (893-972). Iată cum devine posibil ca alfabetul cunoscut în istorie ca greco-slav-bulgar, să fie la origine de fapt unul vlah, sau geto-dac, mult mai vechi decât credeam inițial (de dinainte de anul 865, din vremea când au fost turnate Tăblițele de la Sinaia).

Având în vedere întinderea geografică pe care s-a folosit acest alfabet vechi, sunt limbi care folosesc și astăzi literele chirilice. Acestea sunt: Limbi slave (Limba rusă, Limba ucraineană, Limba bielorusă, Limba bulgară, Limba sârbă, Limba macedoneană, Limba slavonă, Limba slavă veche,

Limba interslavă, Slovio); Limbi romanice (Limba română, acum scrisă cu alfabet latin („moldovenească” în Transnistria)); Limbi turcice (Limba kazahă, Limba bașchiră, Limba kîrgîză, Limba uigură, Limba tătară (în Rusia)); Limbi fino-ugrice (Limba mari (ceremisa), Limba komi, Limba mordvină (erzia și mokșa), Limba udmurtă)); Limbi cauzaziene (Limba abhază, Limba cecenă, Limba inguşă, Limba avară, Limba adîgă, Limba cabardino-cerchesă); Limbi iraniene (Limba tadjică (varietate de limbă persană sau farsi), Limba osetă); Limbi mongole (Limba mongolă, Limba calmîcă, Limba buriată); Limbi sino-tibetane (Limba dungană); Limbi siberiene (Limba ciukcen (din Ciukotka)).

Utilizări în trecut ale alfabetului chirilic au fost în: Limba română (în Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești (până în 1860)); în Republica Moldova (limba moldovenească, până în 1990); în Transnistria (limba moldovenească, până azi); Limbi slave: Limba slavă veche (până în secolul al XII-lea); Limba slavonă (slavona bisericească, până azi la Biserica Ortodoxă și biserici greco-catolice); Limbi turcice; Limba azeră (până în 1991); Limba turkmenă (până în 1991); Limba uzbekă (până în 1992).

Iată cum vedem că aceste litere vlahe (geto-dacice; din Tăblițele de la Sinaia și „pornite” cumva din primele semne scrise de la Tărtăria) – numite acum chirilice – unește cumva pe masageții asiatici și cauzazieni (marea masă a geților din Asia care se întindea până în China și până la Oceanul Înghețat), dacii nord europeni și scandinavici, dar și popoarele balcanice (la care adăugăm pe cele iberice, italice și nordul Africii), ca urmașe de drept ale Geților de Aur primordiali, de acum peste 6500 – 7000 de ani.

Reîntâlnire cu orașul amintirilor...

Ilie
Șandru

O invitație venită de la Iași, pentru a participa la o importantă reuniune științifică, organizată de Statul Major al Apărării prin Filiala Iași a Muzeului Militar „Regele Ferdinand I” – director col. (r) dr. Dan Prisăcaru – m-a îndemnat să-mi îndrept pașii spre frumoasa capitală a Moldovei.

Iașul este orașul studenției mele, orașul amintirilor din anii tinereții. În urmă cu aproape șase decenii absolveam Facultatea de Istorie-Filozofie a celei mai vechi Universități din țară, „Alexandru Ioan Cuza”. Sigur, de atunci am poposit de multe ori în Iași. De data aceasta popasul era însă unul mai deosebit. Conferința internațională „Contribuția Armatei Române și a Elitelor la apărarea și recunoașterea internațională a Marii Uniri”, era organizată și cu sprijinul direct și important al Universității „Alexandru Ioan Cuza”, al cărei absolvent eram. Am fost cazați în cel mai modern complex studentesc „Titu Maiorescu”, aflat în imediata apropiere a impunătorului palat al Universității, dat în folosință chiar în ultimul meu an de studii. Atunci se numea Complexul „Pușkin”.

Ajuns la Iași în jurul prânzului, după ce m-am cazat, aveam la dispoziție o jumătate de zi, zi lungă, de vară, pentru a revedea vechile locuri atât de dragi mie. În primul rând cele ale Copoului. Am pornit, fără grabă pe vechiul Bulevard, denumit acum „Regele Carol I”, rămas însă în memoria ieșenilor cu vechiul său nume – Copou. În mijlocul parcului m-am oprit, cu emoții mari, lângă „Teiul lui Eminescu”. Alături mai erau încă cununile cu flori proaspete, așezate acolo în 15 iunie. Acum, la cei 130 de ani de la trecere în nemurire a marelui poet național, Teiul parcă a înținerit. Are o coroană frumoasă și bogată, încărcată de miresme. În apropiere, nu departe de poarta principală de intrare în Grădina Copou, o clădire nouă, cu etaj. Pe vremuri, în acel loc, erau un mic restaurant cu grădină de vară. Pe firma de deasupra intrării noii clădiri: „Muzeul Mihai Eminescu”.

Am intrat și m-am oprit îndelung în fața vitrinelor care conțin documente, cărți și multe alte exponate ce amintesc de

viața celui mai mare poet român. Recunosc, urmărindu-le, nu puteam să nu cercetez cu privire dacă exista o anume carte. Este vorba de teza de doctorat a lui Elie Cristea, cel care avea să devină întâiul Patriarh al României și al Bisericii Ortodoxe Române. Eram doar din Toplița, acolo unde, în 18 iulie 1868, a văzut lumina zilei. Și, mai mult, am scris și tipărit, două ediții

monografice despre viața și activitatea sa: prima apărută în 1998(293 pag.), la Editura „Petru Maior” din Târgu Mureș; cea de a doua în 2008(397 pag.), apărută la Editura „Grai Românesc” a Episcopiei Ortodoxe a Covasnei și Harghitei, cu un Cuvânt introductiv al Î.P.S.Ioan, actualul Mitropolit al Banatului.

În aceste lucrări nu se putea să nu mă opresc, pe larg, asupra Tezei de Doctorat a lui Elie (Miron) Cristea, susținută, în limba maghiară, la Budapesta, în 1895. Nu se putea, fiindcă, așa cum se știe(sau se știe, cred, prea puțin!) această lucrare, intitulată „Mihai Eminescu, viața și opera – studiu asupra unor creații mai noi din literatura română” este cea dintâi exegeză completă și adevărată asupra vieții și operei eminescinene(vezi Antonie Plămădeală – Pagini dintr-o arhivă inedită, București, Ed. Minerva,1984, sau: Gheorghe Bulgăr – O carte uitată despre Eminescu, studiul teologului Elie Cristea din 1895, în „Relegraful român” nr.25-26 din 1981).

Se pare că, din păcate, „cartea uitată despre Eminescu” a lui Gheorghe Bulgăr a fost cu adevărat...uitată! Am întrebă despre cartea „teologului Elie Cristea”, adică despre cel dintâi studiu

amplu și complet despre Mihai Eminescu, apărut la puțini ani de la dispariția pământeană a Poetului. „S-ar putea s-o avem în depozit”, mi s-a răspuns. Da, s-ar putea... Păcat!... Nu este în intenția mea să dezvolt aici – și nici nu e posibil! – ideile pe care Elie Cristea le lansează, confirmate apoi de toți eminescologii, referitoare la opera poetică a lui Mihai Eminescu. Voi încheia

doar cu ultimile rânduri din lucrarea lui Elie Cristea: „Prin el poezia a urcat pe cele mai înalte culmi ale acestui veac. Genialitatea și talentul artistic deosebit l-au așezat pe un loc demn, în rândul celor mai mari poeți. Poetul francez Hertrac B.J. a spus: Dacă Eminescu ar fi scris în limba franceză ar fi fost cel mai mare poet al epocii, al acestui secol”.

Am părăsit Muzeul Eminescu din Grădina Copou cu un gust amar. Nu de altceva ci pentru că uităm, ori ne prefacem că uităm, începuturile și importanța acestora. Sigur, nimeni nu se gândește să conteste contribuțiile uriașe aduse de mării cercetători ai vieții și operei lui Mihai Eminescu. De la Elie (Miron) Cristea s-au scris mii de pagini și se vor mai scrie. Însă el a fost cel dintâi!...

Ieșind în stradă, m-am pomenit față în față cu impunătorul monument ridicat pentru a cinste memoria eroilor din Divizia a II-a Cavalerie, amplasat în imediata apropiere a Spitalului Parhon. Ei, cavaleriștii, au apărut, până la sacrificiul suprem, una dintre importante „porți” prin care, în iarna anilor 1916-1917, inamicul voia să pătrundă dincolo de munți, în Moldova, „treimea de țară ce ne-a mai rămas”. Era Valea Oituzului. Pe aici Armata I a generalului neamț Arz, căreia i s-a

alăturat grupul generalului Smettow (cu Divizia 71 austro-ungară a generalului Goldbach și Divizia I Cavalerie a generalului Ruiz) voia, cu orice preț, să rupă rezistența românească și să pătrundă în Moldova, spre a fi t u l e z e . R e z i s t e n ț a românească?... O sigură divizie! Divizia a II-a Cavalerie a generalului Nicolae Sinescu. Încercând să oprească uriașele forțe inamice, cavaleriștii au descălecat și au intrat în tranșee. Nu prea aveau arme de foc, dar aveau lăncii și baionete. Înceau să câștige timp spre a ajunge acolo Divizia XV-a, a generalului Eremia Grigorescu, adusă degrabă de pe frontul din Dobrogea, în sprijinul cavaleriștilor.

Pătruși de simțul datoriei de-ași apăra țara și de a alunga inamicul de pe teritoriul ei, cavaleriștii au ieșit din tranșee și au pornit la contraatac. O luptă sălbatică, pe viață și pe moarte, s-a încins pe muntele Măgheruș. Pădurea din jur s-a trasformat repede într-un uriaș cimitir, în care sutele de cadavre, căzute unele peste altele, erau acoperite de crengile copacilor smulși din rădăcină și mutilați de exploziile proiectilelor de artilerie. La lăsatul serii, se părea că pe muntele Măgheruș nu mai era nicio urmă de viață. Însă, la un moment dat, cadavrele parcă au înviat și au pornit la atac, sub acoperirea întunerului. Erau cavaleriștii Diviziei a II-a Cavalerie. Nu mai aveau cartușe, dar aveau baionetele, care sclipeau ca niște fulgerări în bătaia razelor de lună. Cupriși de spaimă, nemții, austriecii și ungurii au ieșit din tranșee și au luat-o la fugă.

Tributul de sânge al cavaleriștilor români a fost însă greu. Câteva sute de morți și răniți. Între ei și căpitanul Petre Carp, comandantul companiei a 2-a. A ieșit între cei dintâi din tranșee, strigând: „După mine, băieți!” Era fiul cel mai drag al bătrânului politician Petre Carp, cel care în Consiliul de Coroană, din 14 august 1916, i-a spus regelui Ferdinand: „Sire, cei trei copii ai mei se vor bate, dar eu mă rog lui Dumnezeu ca Armata Română să fie bătută...”

Dureroasa veste a morții fiului său l-a găsit pe Petre Carp retras la moșia sa din Țibănești. A rămas multă vreme așezat într-un

fotoliu, privind la fotografia fiilor săi, elevi la Iași. Petru era cel mai apropiat sufletului său. Și tocmai el... Inima sa de părinte nu se putea să nu plângă de durere. Poate totuși nu toată, fiindcă vedea cum previziunile sale, privitoare la înfrângerea Armatei Române, erau pe cale să se îndeplinească. Însă nu a fost așa. Fiindcă Marele Război pentru Întregirea Neamului avea să le infirmă. Și asta datorită uriașelor jertfe și sacrificii făcute de ostașii Armatei Române, între care s-au aflat și cavaleriștii din Divizia a II-a Cavalerie, în memoria cărora s-a ridicat acest minunat monument din Copoul Iașilor.

Privindu-l, mi-am amintit de momentul istoric petrecut în 10 mai 1917, în eroica capitală a rezistenței românești – Iașul. Atunci această zi s-a transformat într-o sărbătoare a bucuriilor imense, pe care mult încercata capitală a pribegiei le-a trăit. Miile de români, adunați aici, pe Copou, aveau revelația reînvierii Armatei Române. Ei au asistat, timp de trei ore, la trecerea în revistă a noii armate. Prin fața mulțimii au trecut, cu pas hotărât, bărbătesc, ostașii căliți în grelele lupte pe care le-au purtat. Alături, noile contingente, tineretul țării, hotărât să alunge inamicul din țară. Era un 10 mai al durerilor, dar și al marilor speranțe renăscute. În această nouă armată era toată nădejdea acelei „treimi de țară care ne-a mai rămas”, cum scria Oct. C. Tăslăuanu.

Lumea o privea uluită, cu ochii plini de lacrimile bucuriei. Această atmosferă înălțătoare, de mare trăire patriotică, era sporită și de măreția imnului „La arme”, ale cărui versuri se înălțau din șapte mii de piepturi, însoțite de răsunetul instrumentelor celor patru muzici militare, înfiorând inimile mușimii, înălțându-se în văzduh până departe, peste colinele Iașului.

Ca o altă „fă” în pielea țării...

Cezar Adonis
Mihalache

Cât de nesimțit, ipocrit, mârlan să ajungi a fi pentru a te răzoi public european într-un asemenea hal?!... Să azvârli cu străchinile pline de lăturile servilismului, pe care l-a acceptat și suportat pentru că așa a vrut ea, peste munca a zeci de oameni?... În capul acelor „funcționari și diplomați” care tocmai prin prezența și acțiunile lor au făcut ca această nefericită sinistră a unei țări încă nepăsătoare față de agramății care i s-au așezat pe gâtlej să nu devină din „proasta neamului”, neroada Balcanilor, ba a întregii Europe!... Pentru că, dacă a fost ceva ce a împiedicat politicienii europeni să nu o ironizeze pe măsura cuvenită felului ei de a fi, de a vorbi, de „a gândi”, dacă a existat dară o limită pentru toți acei europeni vremelnici „conduși” (pe mandat!) de o țoapă, acea barieră a fost cimentată tocmai din munca unor funcționari și diplomați. Dar individa este prea ipocrită pentru a recunoaște acest lucru. Și, mai ales, pentru a le fi mulțumit public funcționarilor și diplomaților români pentru faptul că tocmai grație lor nu s-a făcut și

mai de răs în politichia europeană.

Pe „fond”, pare că s-a produs un „declic” în statusul duduului... Un status ce părea o veșnică stare de așteptare, de umilință și supușenie, dar niciodată de reacțiune... Pare că experiența politică europeană, dar și cea de

guvernare „liberă de Dragnea”, nu că ar fi deșteptat-o, ar fi prea mult spus (și ar fi și grav ca nătângul să nu fi fost doar un nătâng, ar însemna că totul a fost un calambur cu șmecherași infiltrați și trași în perdelele politice pe post de proști), pare dară că un „ceva” a trezit-o și a trecut-o în staza a doua. Cea a impertinenței și obrăzniciei... Este însă caracteristica acelor răzătoare de carieră care acceptă statutul de „pupindosiți” pentru a putea roade acolo unde ușile nu li s-ar deschide niciodată pe seama cunoașterii, a experienței, a priceperii la ceva, a implicării.

De departe, duduia este o replică mult mai agitată, și parcă și mai grețoasă în privirile de sictir pe care le mijeste către țară, a cetățeanului pușcăriaș Dragnea Liviu. Îl copiază, dar nu din vreo admirație de ucenic, pentru că duduia nu poate fi parte, ea ca ucenic, ălălalt ca „mentor”, unei asemenea relații (nu poate fi decât o jalnică manifestare de servilism pe lângă călcăie și dosuri, unde să se lingusească în așteptarea „evadării”), îl imită însă pentru a ajunge acolo unde i s-a „trasat”.

Iar faptele nu pot fi ignorate! A fost cea dintâi „creație”, și creatură în același timp, din neamul politic al PSD-ului care a aruncat cu noroi în cel ce i-a făcut posibilă prezența la nivelul politic actual. Ceilalți au lăsat-o în pace, poate chiar au crezut că atât o duce mintea, să fie nesimțită față de cel ce a ridicat-o, să scuipe mâna care a scos-o din anonimat, ori poate că nu le mai păsa...

Problema este că „Veorica” aia a lor nu se mai limitează a fi doar o „tântică” de satiră politică... Nu mai este nici doar țafa de Videle cu (prea!)puțul neadâncit al gândirii lui „oricare este”... Este avansată, ca impunere, a „ars” etapa

fuduliei, cea care ar fi trebuit să dureze mult mai mult după ce a „evadat” (grație altora, electorat și judecători) din „celula” în care o ținea satrapul Dragnea, cel ce o strângea, s-a plâns singură, cu ușa, dar și cel ce a făcut-o doamnă (de pomană politică), trecând acum direct în zona ranchiunei.

A devenit și agresivă! Le dă peste nas aceluia ce îi spun că lumea are alte nuanțe, că lucrurile se văd cu totul altfel, cel puțin din afara cercului ei politic, din afara țării, din afara maniei de care începe să sufere. (Mai grav, acum o face oficial, din capul treburilor în care s-a nimerit. Or, cine a „creat-o”, cine a gândit această butaforie tot mai grețoasă, înainte de a fi avut un scop personal, politic, economic, servit sau deservit pe indiferențe, aroganțe, frustrări și ranchiuni de servicii, a avut boală pe noi...).

În mod normal, acum, toți aceia de care practic și-a bătut joc această duduie ar trebui să se ridice... Din păcate, funcționarii din ministere, indiferent de cât au muncit, de cât s-au spetit, reușind să asigure reprezentarea României pe o linie surprinzător de bine marcată, nu o vor face...

Pentru că locurile lor, serviciul lor, funcțiile și grija zilei de mâine primează... Iar ca funcționari sunt obișnuiți cu asemenea manifestări de calfe monstruoase, oricum au fost, cândva, dacă nu „în continuu”, jigniți, umiliți, de felurite specimene de șefi, de serviciu, de compartiment, de minister ori agenție, în general, de vreun șef politic, așa că vor înghiți mult mai ușor această impertinență...

Diplomații, însă, a căror posturi și funcții sunt în sine cu mult mai fragile și vremelnice, „rotative” politic, ar putea să-i dea replica acestei țoape. Înainte de a deveni și îngâmfată ca o „toartă” de ceașcă întârziată în timp... Europa a făcut-o! Diplomatic, pentru că sunt niște limite peste care nu poate trece oricât ar vrea să dea un semn de trezire aceluia căroră încă nu le pasă, nu au timp sau nu mai au energia necesară pentru a se împotrivi.

S-a prostit și Caramitru?...

Candid
Stoica

S-a prostit cu adevărat Caramitru? Da, dar nu de azi, de ieri. Cei care îi stau prin preajmă spun că, de vreo zece-doisprezece ani, dă dovadă, nu doar de pierderea simțului realității, ci și a unor convingeri care l-au impus atenției opiniei publice... În ce mă privește, când l-am cunoscut – cu mulți ani în urmă – mi-a făcut impresia unui tânăr modest, politicos, dar și orgolios. Voia să se afirme (foarte bine), dar nu cu orice fel de texte, și mai bine, așa că venea la Teatrul Delavrancea, unde Romulus Vulpescu era secretar literar, iar eu referent literar, să-i alegem texte deosebite, cu precădere poezii, pe care să le recite la diferite manifestări culturale... De câteva ori ne-am și dus și l-am aplaudat. Apoi, cu trecerea anilor, s-a impus ca actor, a jucat și peste hotare, iar la Revoluție – doar ați văzut! – el și cu Dinescu... Ca ministru, Comisia numită de el, mi-a alocat banii necesari tipăririi

romanului „Nu ești obligat să mori tâmpit – mărturia informatorului”, în care relatam povestea mea cu Securitatea. Iar ca director general al Teatrului Național, mi-a montat piesa „Comedie roșie”, în regia lui Alexandru Tocilescu. Spectacolul a luat Marele Premiu la Festivalul de comedie – dotat și cu un premiu de vreo 3000 de euro, din care eu nu m-am înfruptat -, iar Ion Lucian și Sanda Toma, deținătorii rolurilor principale, au fost distinși cu titlul de cel mai bun actor...

Mi s-a părut firesc ca, după un astfel de succes, Ion Caramitru să-mi ceară și alt text. Iar eu tocmai terminasem de scris unul... Dacă piesa „Comedie roșie” era clar anticomunistă, „Domnul deputat general”, este contemporană, inspirată de un fapt real. O gașcă de hoți, decide să dea o lovitură, dar sunt abordați de un deputat, care le spune că se pot umple de bani, fără riscuri, dacă îi urmează sfaturile. Ceea ce se și întâmplă. Caramitru se apucă să citească și,

bănuiesc, nu i-a convenit să reflecte pe scenă un fapt care era pe prima pagină a unor ziare... Avea de terminat Teatrul Național, PSD-ul era cu fondurile, s-a abținut. Dar, cred, a fost prima spărtură în convingerile lui etice – treci peste hoție, ca și când n-ai ști de ea. L-a ajutat să refuze textul și întâmplarea cu Eduard al III-lea, în care el interpreta rolul titular.

În România liberă, unde Dan Turturică era redactor șef, apare o cronică nu tocmai laudativă, semnată de Elena Vlădăreanu. Caramitru și Tocilescu, regizorul, se plâng patronului, Adamescu cheamă la ordine: De ce vă luați de prietenii mei? Redactorul șef se apără: La noi nimeni n-are voie să intervină în păreri exprimate de alt redactor. Caramitru decide și el: Noi îl jucăm pe tat-su și fi-su își bate joc de munca noastră? Să nu mai prind picior de Turturică în Teatrul Național. Era același Caramitru, care a luptat pentru libertatea de opinie. Și care, uitați-vă la repertoriul TNB-ului, nu mai

joacă nici o piesă cu adevărat anticomunistă sau profund contemporană. Ici colo ciupituri, aluzii. Sigur, el se scuză: Dacă n-am texte... N-are pentru că nu citește. Și nici Secretariatul literar. Nu mai zic de referate asupra textului lecturat, de discuții cu autorii ale căror texte promit... Liviu Rebreanu scrie că, pe vremea directoratului său, la Teatrul Național funcționa un comitet de lectură, format din intelectuali autentici, care, săptămânal, se întrunea pentru a citi o piesă nouă. Așa au fost descoperiți autori de seamă, ajunși azi clasici...

Dacă îl întrebi pe Caramitru: Încotro se îndreaptă Teatrul Național, mi-e că va răspunde, cum a spus despre fiul lui: „...este o eminentă privilegiată”... Fiecare dintre noi avem un copil, pe care îl considerăm deosebit, chiar genial, dar nu te apuci să afirmi așa ceva în public, mai cu seamă că nu există dovada peremptorie, palpabilă, a genialității lui. Niște vorbe – și alea strâmbe – care nu sprijină absolut deloc

credințele tale. Mai cu seamă când insistă, afirmând senin, despre acelaș băiat: „...A venit în România, plecând dintr-o carieră care i-ar fi asigurat un venit de zeci de milioane de euro, poate, în lume, să trăiască unde voia el, să își ia iahturi, avioane, sau nu știu ce, să vină în România lângă familia lui și să facă ceva pentru țara asta. Și să se izbească aici de tot ce se întâmplă, de toată această minciună sfruntată pe care o trăim...” Minciună pe care o cultivă și el, când afirmă că Teatrul Național își îndeplinește menirea pentru care a fost creat – aceea de a stimula dramaturgia originală românească. Deci, s-a prostit și Caramitru? Nu vă luați după ce spune în diferite interviuri. Se pare că locul convingerilor lui idealiste l-au luat banii – pentru binele teatrului, se înțelege!

PS: Și, chiar! Cine a luat cei 3000 de euro, atribuieți, odată cu Marele premiu, spectacolului cu piesa mea Comedie roșie?